

ОБЩИНА ТРЪН

КРАТКОСРОЧНА ПРОГРАМА

ЗА НАСЪРЧАВАНЕ ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ЕНЕРГИЯ ОТ
ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ И БИОГОРИВА

2020-2023 Г.

Краткосрочната програмата за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020-2023 г. в община Трън е приета с Решение № 22/12.03.2020 г. Протокол № 2 на Общински съвет - Трън

гр. Трън, Област Перник

2020 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

№		Страница
1.	Общи положения	5
2.	Основание за разработване	7
3.	Цел на програмата	7
4.	Приложими нормативни актове	8
5.	Профил на общината	13
	5.1. Географско местоположение	13
	5.2. Релеф	15
	5.3. Води	15
	5.4. Почва	16
	5.5. Горска растителност	16
	5.6. Биоразнообразие	17
	5.7. Брой на населението	19
	5.8. Равнище на безработицата	20
	5.9. Сграден фонд и транспортна инфраструктура	21
	5.10. Анализ на икономическото развитие по сектори	26
	5.10.1. Селско и горско стопанство	25
	5.10.2. Икономика	28
	5.10.3. Външна осветителна уредба	28
	5.10.4. Услуги	29
6.	Използване на енергия от ВИ	30
7.	Проекти	35
8.	Източници и схеми на финансиране	36
9.	Наблюдение и оценка на реализираните проекти	49
10.	Заклучение	55
11.	Използвани източници	56

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ:

АУЕР	-	Агенция за устойчиво енергийно развитие
БВП	-	Брутен вътрешен продукт
БГВ	-	Битово горещо водоснабдяване
ВИ	-	Възобновяеми източници
ВЕИ	-	Възобновяеми енергийни източници
ВЕЦ	-	Водоелектрическа централа
ВтЕЦ	-	Вятърна електрическа централа
КЕВР	-	Комисия за енергийно и водно регулиране
ЕБВР	-	Европейска банка за възстановяване и развитие
ЕЕ	-	Енергийна ефективност
ЕРП	-	Електроразпределително предприятие
ЕС	-	Европейски съюз
ЕСМ	-	Енергоспестяващи мерки
ЕФРР	-	Европейски фонд за регионално развитие
ЕЦ	-	Електрическа централа
ЗП	-	Застроена площ
РЗП	-	Разгърнатата застроена площ
КЕИ	-	Крайна енергийна интензивност
КЕП	-	Крайно енергийно потребление
КПД	-	Коефициент на полезно действие
МЗХ	-	Министерство на земеделието и храните
ЕПС	-	Електрически превозни средства
ХПС	-	Хибридни превозни средства

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

МЕРНИ ЕДИНИЦИ:

Ktoe	Килотон нефтен еквивалент
kV	Киловолт, мерна единица за електрическо напрежение
kW	Киловат, мерна единица за електрическа мощност
kWp	Киловат пик , мощност на фотоелектричен модул при стандартни условия: <ul style="list-style-type: none">– интензитет на светлината (радиация от 1000 W/m²);– слънчев референтен спектър AM 1,5 (с това се определя типа и цвета на светлината);– температура на клетките 25⁰ C
MW	Мегават, мерна единица за електрическа мощност
MWh	Мегават час, мерна единица за енергия 1 MWh = 3,6 GJ = 0,0860 toe
t	Тон
toe	Тон нефтен еквивалент 1 toe = 11,63 MWh, нестандартна мерна единица за енергия
GJ	Гигаджаул

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Използването на енергия от възобновяеми източници е средство за достигане на устойчиво енергийно развитие и минимизиране на вредните въздействия върху околната среда от дейностите в енергийния сектор.

Производството на електрическа и топлинна енергия от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) има добре известни ползи както в Европейския съюз (ЕС), така и в България. Тези ползи са анализирани многократно в редица доклади на Европейската комисия, както и в основни стратегически документи на национално ниво и могат да се обобщят в следните направления:

- подобряване на сигурността на енергийните доставки;
- повишаване на конкурентоспособността на индустрията и секторите, разработващи технологии за оползотворяване на ВЕИ;
- намаляване на емисиите на парникови газове основно от енергийния сектор;
- намаляване на националните и регионални емисии на замърсителите;
- подобряване на икономическите и социалните перспективи за регионално развитие.

Европа се ориентира към нова обща енергийна политика, като постановките одобрени на европейско ниво представляват пакет от интегрирани мерки за преориентиране на икономиките на държавите членки към ефективно използване на енергията от нисковъглеродни източници и повишаване на енергийната ефективност. Новата енергийна политика на ЕС е продиктувана от промените в климата, които особено в последните години отправят все по-тревожни сигнали за човечеството. Глобалните предизвикателства свързани с околната среда изискват отговор и действия на глобално, регионално, национално и местно ниво. Към страните членки се поставят все по-високи изисквания за увеличаване дяла на възобновяемата енергия в крайното енергийно потребление. Тези изисквания се регламентират с редица правни норми на първичното и производно право на ЕС и се транспонират в националните политики и законодателства на страните членки. Политиката за чиста енергия споделя фундаментални цели с широк диапазон политики на Общността, като най-съществените от тях са: насърчаване на конкурентоспособността и трудовата заетост, осигуряване на достъп до основни стоки и услуги и укрепване на ЕС като партньор в устойчивото развитие. Енергията от ВЕИ и енергийната ефективност са в състояние да окажат силно въздействие върху предизвикателствата, пред които са изправени другите

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

секторни политики. В тази връзка на ниво Европейски съюз се прилага координиран подход в голям диапазон политики на Общността, които оказват въздействие върху рационалното използване на енергията.

В решаването на въпросите свързани с изменението на климата съществен принос имат както държавните и местни институции, така също и бизнесът, академичните и научни среди, неправителствените организации, гражданите.

Изпълнението на ангажиментите на страната ни, свързани с реализирането на националната индикативна цел за ВЕИ, рефлектират пряко върху дейността на общините и местната власт, във връзка с произтичащите законови задължения и пакета от нормативните изисквания за регионално и секторно развитие. Въздействията върху околната среда изискват отговор и конкретни действия както на национално, така също и на регионално и местно ниво, съобразени с конкретната локална среда на всяка община.

Реализирането на приоритетната национална цел за бърз и устойчив икономически растеж, свързан с наличието на енергиен сектор, отговарящ на ключови изисквания за:

- висока конкурентоспособност;
- сигурност на енергоснабдяването;
- спазване изискванията за опазване на околната среда не може да бъде постигнато без мащабно внедряване на ВЕИ.

Приоритетите в политиката на енергийния сектор са отразени в Националния план за икономическо развитие на Република България, в Енергийната стратегия на страната и са в хармония с изискванията на европейските директиви и пазарни механизми.

Важен аспект, посочен в нея, е политиката за насърчаване използването на ВЕИ. Оптималното използване на енергийните ресурси, предоставени от ВЕИ, е средство за достигане на устойчиво енергийно развитие и минимизиране на вредните въздействия върху околната среда от дейностите в енергийния сектор. Произведената енергия от ВЕИ е важен показател за конкурентоспособността и енергийната независимост на националната икономика. Делът на ВЕИ в енергийния баланс на България е значително по-малък от средния за страните от ЕС.

Държавното управление и системата на обществените отношения при осъществяване политиката за насърчаване използването на ВЕИ са регламентирани в Закона за енергетиката.

2. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ

Краткосрочната програмата за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 – 2023 г. е разработена на основание чл.10 ал.1 и ал.2 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) и в съответствие с Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници (НПДЕВИ). Тя е съобразена с общата концепция за използването на енергия от възобновяеми източници в страната и със стратегическите документи за регионално планиране.

3. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Краткосрочната програма за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 – 2023 г. е съобразена с развитието на Югозападен район за планиране, особеностите и потенциала на община Трън за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива.

3.1. Основни цели

3.1.1. Насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, подобряване на средата за живот и труд.

3.1.2. Създаване на условия за активизиране на икономическия живот в общината при спазване на установените норми за вредни вещества в атмосферата.

3.2. Подцели:

3.2.1. Намаляване разходите за енергия в обекти и сгради, финансирани от общинския бюджет чрез:

3.2.1.1. Внедряване на енергоспестяващи технологии и мерки;

3.2.1.2. Усъвършенстване на организацията за поддръжка и контрол на енергийните съоръжения.

3.2.2. Подобряване качеството на енергийните услуги.

3.2.2.1. Достигане на нормативните изисквания за осветеност в учебни, детски, социални и здравни заведения, улици, пешеходни зони и други.

3.2.2.2. Осигуряване на оптимални условия за работна среда.

3.2.3. Повишаване нивото на:

3.2.3.1. Информираност, култура и знания на ръководния персонал на общинските обекти, експерти и специалисти на общинската администрация за работа по проекти от фондовете по енергийна ефективност;

3.2.3.2. Квалификация на експлоатационния персонал.

3.2.4. Създаване на системата за събиране на информация за енергопотреблението на общинските обекти и изготвяне на точни анализи и прогнози.

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

- 3.2.5.** Изготвяне на проекти за финансиране от Програмите на Министерство на икономиката, енергетиката и туризма, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на образованието, младежта и науката, Програма за развитие на селските райони, Фонд Козлодуй и други за внедряване на енергоспестяващи технологии и мерки.
- 3.2.6.** Включване в Национални, регионални, областни и местни проекти за Евроинтеграция и партньорство за съвместно финансиране.
- 3.2.7.** Използване потенциала на екипа на общината, на Съюза на учените в България и изграждане на партньорство при реализиране на мероприятия за енергийна ефективност.

4. ПРИЛОЖИМИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

При изготвянето на общинската програма за насърчаване на използването на енергията от възобновяеми източници и при по-нататъшните си действия в това направление общината се ръководи от следните нормативни документи:

❖ **Директива 2000/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета на Европейския съюз**

Директивата установява обща рамка за насърчаването на енергия от възобновяеми източници. С нея се задават задължителни национални цели за общия дял на енергия от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия, за дела на енергията от възобновяеми източници в транспорта и др.

Използването на енергията от възобновяеми източници, според изискването на Директивата, се анализира, поощрява и отчита поотделно в три направления:

- Потребление на електроенергия - от водна, вятърна, слънчева и геотермална енергия и биомаса;
- Потребление на топлинна енергия и енергия за охлаждане - слънчева и геотермална енергия и биомаса;
- Потребление на енергия от възобновяеми източници в транспорта – биогорива и електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници.

Дългосрочното изпълнение на политиката в областта на възобновяемата енергия се осигурява от националното законодателство в рамка, която отразява и напълно въвежда изискванията, определени от Европейския парламент и Съвета по отношение на производството на енергия от възобновяеми източници.

❖ **Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници**

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

(ЦЕЛИ)

С разработването на Националният план за действие за енергията от възобновяеми източници се отговаря на изискванията на Директива 2009/28/ЕО всяка държава-членка да разработи план за действие, който да гарантира постигане на националните цели за използването на възобновяеми източници, както по отношение на брутно енергийно потребление, така и по отношение потреблението в транспорта. В плана са представени националната цел и секторните цели, прогнозните криви на растежа на дела на енергията от ВИ и мерките за постигане им. Дефинирани са действията, които трябва да предприемат държавните, общинските и регионални институции до 2020 г. за насърчаване използването на ВИ.

Националната политика за насърчаване на производството на енергия от ВИ има следните цели:

- насърчаване развитието и използването на технологии за производство и потребление на енергия от ВИ и алтернативни енергийни източници;
- насърчаване развитието и използването на технологии за производство и потребление на биогорива и други възобновяеми горива в транспорта;
- диверсификация на енергийните доставки;
- повишаване капацитета на малките и средните предприятия, производителите на енергия от ВИ и алтернативни енергийни източници и производителите на биогорива и други възобновяеми горива;
- опазване на околната среда;
- създаване на условия за постигане устойчиво развитие на местно и регионално ниво.

❖ Задължителната национална цел на България е:

- дял на енергия от възобновяеми източници в брутно крайно потребление на енергия през 2020 г. - 16%;
- дял на енергия от възобновяеми източници във всички видове транспорт - да се равнява поне на 10 % от крайното потребление на енергия в транспорта.

Страната ни е задължена на всеки две години да отчете пред Европейския съюз напредъка си по прилагане на описаните в плана мерки и потреблението на енергия от възобновяеми източници по видове.

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

Във Втория национален доклад за напредъка на България в насърчаването и използването на енергия от възобновяеми източници се посочва, че през 2012 г. производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници (ВИ) в страната значително се увеличи, което доведе до постигане през 2012 г. на задължителната национална цел от 16 % дял на енергия от ВИ в брутното крайно потребление на енергия.

Постигането на задължителната национална цел за 2020 г. е основание съгласно чл. 18, ал. 2 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) за прекратяване прилагането на част от насърченията за енергийни обекти за производство на електрическа енергия от ВИ, които се заявяват за присъединяване след датата на доклада на министъра на икономиката и енергетиката, в който е отчетено, че общата национална цел по чл. 12, ал. 1 на ЗЕВИ е постигната. Това означава, че за тези енергийни обекти няма да се прилага реда за присъединяване към съответните електрически мрежи, регламентиран в раздел II от ЗЕВИ. Произведената електрическа енергия от тези обекти няма да се изкупува задължително от обществения доставчик и крайните снабдителни по преференциални цени и дългосрочни договори.

❖ Закон за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ).

Законът за енергията от възобновяеми източници е основният нормативен акт, регламентиращ националната политика в областта на енергията от възобновяеми източници. Този закон урежда обществените отношения, свързани с производството и потреблението на:

1. електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници;
2. газ от възобновяеми източници;
3. биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта.

Основните цели на този закон са:

1. насърчаване на производството и потреблението на енергия, произведена от възобновяеми източници;
2. насърчаване на производството и потреблението на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта;
3. създаване на условия за включване на газ от възобновяеми източници в мрежите за пренос и разпределение на природен газ;
4. създаване на условия за включване на топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници в топлопреносни мрежи;

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

5. осигуряване на информация относно схемите за подпомагане, ползите и практическите особености на развитието и използването на енергия от възобновяеми източници на всички заинтересовани лица, участващи в процеса на производство и потребление на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, на производство и потребление на газ от възобновяеми източници, както и на производство и потребление на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта;
6. създаване на условия за постигане на устойчива и конкурентна енергийна политика и икономически растеж чрез иновации, внедряване на нови продукти и технологии;
7. създаване на условия за постигане на устойчиво развитие на регионално и местно ниво;
8. създаване на условия за повишаване на конкурентоспособността на малките и средните предприятия чрез производство и потребление на
9. електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници;
10. сигурност на енергийните доставки, снабдяването и техническа безопасност;
11. опазване на околната среда и ограничаване изменението на климата;
12. повишаване на жизнения стандарт на населението чрез икономически ефективно използване на енергията от възобновяеми източници.

Общинските съвети приемат дългосрочни и краткосрочни програми за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива.

Кметът на общината разработва и внася за приемане от общинския съвет общински дългосрочни и краткосрочни програми за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива в съответствие с НПДЕВИ.

Дългосрочните програми се разработват за срок десет години, а краткосрочните програми - за срок три години. В общински схеми за подпомагане могат да участват само проекти, свързани с мерките по общинските програми.

❖ **Закон за енергийната ефективност (ЗЕЕ).**

С новия Закон за енергийната ефективност, в сила от 15 май 2015 г., се въвеждат изискванията на Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност. Законът има за цел повишаването на енергийната ефективност като част от политиката по устойчиво развитие на страната

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

и урежда обществените отношения, свързани с провеждането на държавната политика за повишаване на енергийната ефективност.

Съгласно закона всеки инвестиционен проект за изграждане на нова сграда, реконструкция, основно обновяване, основен ремонт, който обхваща над 25 на сто от площта на външните ограждащи конструкции и елементи на сградата или преустройство на съществуваща сграда, при които се променят енергийните ѝ характеристики, трябва да са съобразени с техническата, екологичната и икономическата осъществимост на алтернативни високоефективни инсталации и системи за използване на:

1. децентрализирани системи за производство и потребление на енергия от възобновяеми източници;
2. инсталации за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;
3. инсталации за централно или локално отопление и охлаждане, както и на такива, които изцяло или частично използват енергия от възобновяеми източници;
4. термопомпи.

Сред документите, които определят държавната политика в областта на енергийната ефективност е и приетият Националният план за сгради с близко до нулево потребление на енергия 2015 г. - 2020 г.

Планът има за цел да превърне концепцията за сгради с почти нулево потребление на енергия в практически приложима алтернатива на бъдещото строителство на нови сгради в България след 2018 г., а при доказана ефективност на разходите - и при обновяване на съществуващи сгради за различните под- категории на сградите.

Планът отговаря на нарастващата необходимост за ефективно използване на енергийните ресурси, подобряване качеството на живот чрез енергийна ефективност и ограничаване на негативното въздействие върху околната среда в резултат на употребата на изкопаеми горива.

„Сграда с близко до нулево потребление на енергия” е сграда, която отговаря едновременно на следните условия:

а) енергопотреблението на сградата, отговаря на клас А от скалата на класовете за енергопотребление за съответния тип сгради;

б) не по-малко от 55 на сто от потребената (доставената) енергия за отопление, охлаждане, вентилация, гореща вода за битови нужди и осветление е енергия от възобновяеми източници, разположени на място на ниво сграда или в

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

близост до сградата.

Други нормативни актове:

- Закон за енергетиката (ЗЕ);
- Закон за устройство на територията (ЗУТ);
- Закон за опазване на околната среда (ЗООС);
- Закон за биологичното разнообразие (ЗБР);
- Закон за собствеността и ползването на земеделски земи (ЗСПЗЗ);
- Закон за горите;
- Закон за чистотата на атмосферния въздух и подзаконовите актове за неговото прилагане;
- Закон за водите;
- Закон за рибарство и аквакултурите;
- Наредба № 14 от 15.06.2005 г. за проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия (ЗУТ);
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (ЗООС);
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ЗООС);
- Наредба № 6 от 09.06.2004 г. за присъединяване на производители и потребители на електрическа енергия към преносната и разпределителната електрически мрежи (ЗЕ);
- Наредба № 3 от 31.07.2003 г. за актовете и протоколите по време на строителството (ЗУТ).

Нормативната рамка търпи развитие и общината следи актуалните изменения за своевременно въвеждане на всички нови изисквания и актуализация на общинската програма за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници.

5. ПРОФИЛ НА ОБЩИНАТА

5.1. Географско местоположение

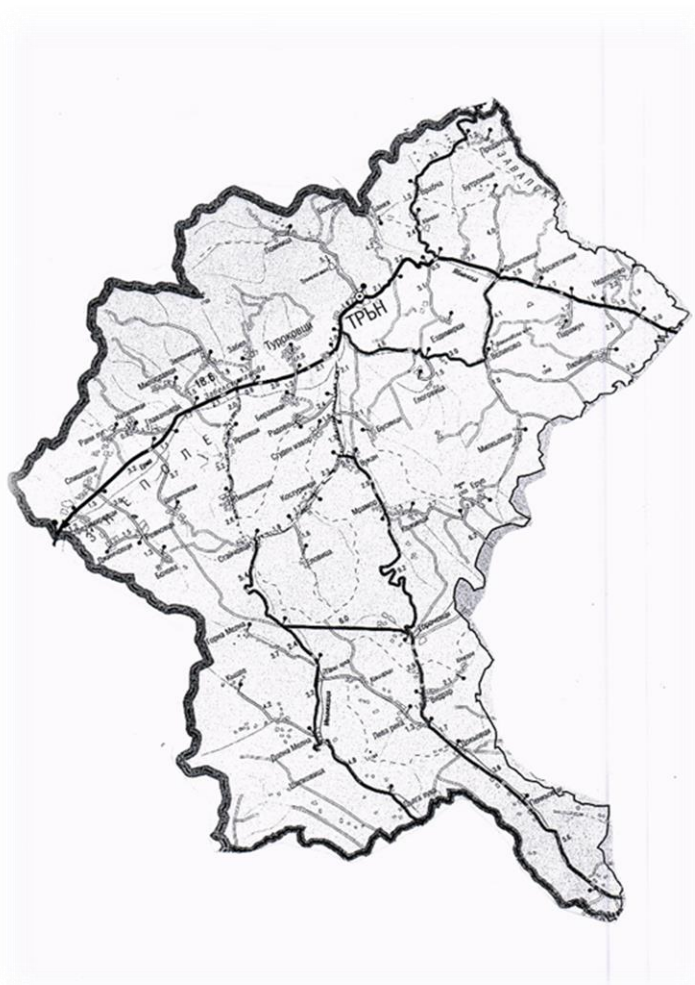
Община Трън се намира в северозападната част на област Перник, в Югозападна България на границата с Република Сърбия. Вътрешните и граници са с общините Трекляно (Кюстендилска област), Брезник и Земен (Пернишка област), Драгоман (Софийска област). Обхваща котловините по поречието на р. Ерма – живописното

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

Знеполе и планините от другата част, наречена Краище. На територията на общината има граничен контролно-пропускателен пункт в с. Стрезимировци. Общината е интегрална част от общините ниво LAU 1, които са класифицирани като част от селските райони в страната. Тя се намира в област, която попада в тип „междинна” спрямо типологията на „градски-селски” райони на европейско ниво.

Град Трън е административен център на общината, която и е с население 4 284 души. Град Трън е единствения град на територията на общината и се намира на 48 км от областния център гр. Перник и на 72 км от столицата – гр. София. В състава на общината, освен град Трън, се включват и 51 села с общо население, представляваща 40 % от това на цялата община. Повечето от селата са пръснати по долината на р. Ерма и нейните притоци, които заедно с Треклянската и Пенкъвската река прекосяват селищната система. Община Трън е разположена върху територия от 573 417,449 дка., която представлява 24,03% от територията на областта. Гъстота на населението е 7,1 души на кв. км.

Фиг. 4.1. Община Трън – населени места

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

От общата площ на общината 214 283,188 дка са земеделски територии, 330 220,79 дка са горски територии, 22 826,686 дка са населени и други урбанизирани територии, 4167,873 дка са водни площи, 119,544 дка са територии за добив на полезни изкопаеми и 1 800,368 дка са територии за транспорт и инфраструктура. Виден е превесът на земеделските и горски територии.

5.2. Релеф

Средната надморска височина на Трън е 703 м. В община Трън се наблюдава типичният за Пернишка област планински и полупланински терен. Средният наклон на терена е 8,4%. Тук попадат редица планини от Верило-Руйската планинска редица и част от планините от Краището. От котловините се отличава Трънската котловина, наречена „Знеполе”. Средната надморска височина на Знеполе е 750 м и представлява малка котловина, която започва при гранично-пропускателния пункт със Сърбия – Стрезимировци и завършва при град Трън с дължина около 16 км. и ширина от 3 до 5 км, като тя се разпростира на общо 55 кв.км. Най-високите планински върхове са “Кървави камък”- 1737 м, връх “Руй”- 1706м. Планините на Краище са Копрен, Огорелица, Въргавица, Свредловица, като средната ми височина достига до 1500 м.

Почвената покривка на общината е изградена от плитки почви – ранкери, литосоли, рендзини, канелени, както и от комплекса на канелените с рендзините и др. Главните причини за ниското почвено плодородие са пресеченият релеф, ерозията и плиткостта на почвите, типични за планинските райони особености. Почвената покривка е изградена от плитки почви – ранкери, литосоли, рендзини, канелени, както и от комплекса на канелените с рендзините и др. Главните причини за ниското почвено плодородие са пресеченият релеф, ерозията и плиткостта на почвите, типични за планинските райони особености.

Почвено-климатичните условия и силното вертикално разчленение на релефа са довели до силна и много силна степен на ерозия, особено в обезлесените стръмни участъци. При тези условия, почвеното плодородие и продуктивността на основните земеделски култури намаляват с от 30 до 60 %.

5.3. Води

През територията на общината протичат множество планински реки и потоци, от които почти 1/3 се вливат в басейна на р. Струма, а другите се събират от р. Ерма. Други по-големи реки са р. Треклянска и р. Пенкьовска. С голямо значение за общината е минералната вода в с. Банкя.

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

Почти във всяко трънско село има малка река, която носи името на селото. Други по-големи реки са р. Треклянска и р. Пенкъовска. Зеленоградската река е много атрактивна в участъка си под Зеленоградските скали, където има и водопад. В поречието на някои от тях са изградени хидротехнически съоръжения. Стопанско значение за района имат водите на язовира в с. Ярловци, който е собственост на Водоснабдителни системи – Перник и микроязовир – с. Лялинци. Язовир Лялинци е прехвърлен на държавата през 2019 г. с Решение № 103 от Протокол №8 от 30.08.2018 г., Общински съвет Трън дава съгласие за безвъзмездно прехвърляне в собственост на държавата на язовир „Лялинци”. Язовирът е прехвърлен с Договор за дарение на недвижим имот – публична общинска собственост от 24.09.2019 г., вписан на 02.10.2019 г. под вход. рег. № 479, акт № 139, том 2, дело № 242 в Службата по вписванията гр. Трън. Със Заповед № РД- 05 - 446/25.10.2019 г. язовирът е отписан от актовете книги на имотите – публична общинска собственост. Всички те са се използвали за напояване на прилежащите обработваеми земи, но към момента напоителните съоръжения са разрушени. И двата язовира са отдадени под аренда на частни лица и се използват и за риболов. В близост до с. Ярловци се намира малък естествен воден басейн наричан “Римска баня”. Според проучванията е било баня, когато през римско време там е имало крепост. Правени са няколко неуспешни опита да се прихване водата му. В района има ограничени ресурси на подземни води. Голяма част от тях са привързани към скалните комплекси, а някои контактуват с терасните води на р. Ерма и р. Струма.

5.4. Почви

Почвената покривка е изградена от плитки почви – ранкери, литосоли, рендзини, канелени, както и от комплекса на канелените с рендзините и др. Главните причини за ниското почвено плодородие са пресеченият релеф, ерозията и плиткостта на почвите, типични за планинските райони особености.

Почвено-климатичните условия и силното вертикално разчленение на релефа са довели до силна и много силна степен на ерозия, особено в обезлесените стръмни участъци. При тези условия, почвеното плодородие и продуктивността на основните земеделски култури намаляват с от 30 до 60 %.

5.5. Горска растителност

Горският фонд заема 63,8% от цялата територия на община Трън. Той е разпределен по видове територии и видове собственост в декари по следния начин: 85,89 % гори, 6,64 % - голини, сечища и пожарища и 7,47 % - други горски територии.

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

Основните дървесни видове на територията на общината са бук (52,6%), дъб (8,7%), горун (7,9%), смесени широколистни (7,8%), цер (6,3 %), бял бор (4,1 %), черен бор (3,2%) и други иглолистни (2,5%).

Други дървесни видове, които са разпространени в общината са бряст, явор, ясен, ясика, липа, клен, диви круши, ябълки, сливи и др. В състава на растителните формации участват и следните храстови, полухрастови, тревни видове и билки: хвойна, шипка, леска, малина, капина, боровинка, глог, дрян, люляк, папрат, коприва, горски ягоди, риган, жълт кантарион, червен кантарион, мащерка, горицвет, решетка, червен божур, боянка, дива райхенбахова перуника и др. В горските площи са разпространени и значителни местообиталища от диворастващи гъби - пачи крак, печурка, челадинка, манатарка, рижика, масловка, сарнела и др.

Според почвените и релефни условия горските площи са разделени на пет подпояса:

- хълмисто–предпланински смесени широколистни, церово-горунови и други широколистни гори;
- нископланински гори от дъбово-габъррови и букови гори;
- средно планински гори от бук, бял бор и други смесени иглолистни;
- високопланински гори от бук, черен бор и други смесени иглолистни;
- субалпийските формации от единични дървета, клек и храсталаци.

Санитарно състояние на гората

През последните години рязко се влошава здравословното състояние на иглолистните култури и насаждения на територията на Общината. Вследствие на масовото нападение на върхов корояд като цяло на територията на страната запасите от бял бор са намалели значително. Около 70% от белборовите култури и естествени насаждения са засегнати от разпространението на заразата от вредителя. Установени са незначителни повреди, причинени от дъбовата листоврътка, педомерката и буковия скокльо в горите от широколистни дървесни видове, а от самотната борова листна оса и боровия ликояд в иглолистните, както и поражения върху дървостоя в различна степен от кореновата гъба и съхнене по дъба.

5.6. Биоразнообразие

Голямото биоразнообразие на общината се определя от факта, че повече от 55 % от територията ѝ е заета от горски територии – широколистни и иглолистни гори, както и от включената в нея по “Натура 2000” специална защитена зона “Руй” с площ от 116 437,7 дка и защитена местност “Трънски карст” в в землищата на с. Банкя, с. Богойна, с. Велиново, с. Вrabча, с. Ездимирци, с. Ломница, гр. Трън и с. Филиповци. Запазени са множество редки и защитени растения и животни. Община Трън се намира в Алпийски континентален черноморски биогеографски район. Във вертикално отношение попада в

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

котловинно-хълмистия, хълмисто- предпланинския и планинско-алпийски пояси на буковите гори, дъбово-габървите гори, балкано-панонски церово-горунови гори, Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори и Средиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор, разположени в зоната от 608 до 1 668 м надм. вис.(1 137 м ср. надм. вис.). Дървесната и храстовата растителност е представена от съобществата на сухоустойчиви видове: букови гори от типа *Luzulo- Fagetum* и от типа *Asperulo-Fagetum*; термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*); дъбово-габърви гори от типа *Galio-Carpinetum*; балкано-панонски церово-горунови гори; гори от бял и черен бор; ендемични оро-средиземноморски съобщества от ниски бодливи храстчета; субконтинентални пери-панонски храстови съобщества; полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик с важни местообитания на редки и защитени видове орхидеи; малини; капини; боровинки; глог; дрян и др.

Районът се характеризира с голямо биоразнообразие - установени над 400 вида висши растения и над 50 вида птици. Характерни и типични за района от гръбначната фауна, като: бозайници – сърна, благороден елен, дива свиня, европейски вълк, таралеж, заек, лисица, дива котка, обикновена полевица, полска мишка и други; птици – бял щъркел, обикновен мишелов, обикновена чинка, пъдпъдък, обикновена гургулица, обикновена кукувица, домашна кукумявка, селска лястовица, градска лястовица, полско врабче и други; влечуги - зелен гушер, ливаден гушер, водна змия, смок мишкар и други.

На територията на общината, съгласно приложение I на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и по Директива 92/43/ЕЕС са регистрирани 11 редки и застрашени от изчезване защитени растителни видове: сръбско звънче, вонящо обичниче, обикновена кандилка, горска съсънка, източна ведрица, качулата боянка, синкава триния, урумово лале, пърчовка, алпийски кахрис, дланевиден ветрогон. В Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС, са включени 20 защитени животински видове: девет вида бозайници – видра, европейски вълк, остроух нощник, голям нощник, средиземноморски подковонос, южен подковонос, голям подковонос, малък подковонос и рис; девет вида земноводни и влечуги – голям гребенест тритон, жълтокоремна бумка, гръцка жаба, горска дългокрака жаба, дървесна жаба, слепок, късокрак гушер, голям стрелец, тънък стрелец и два вида риби – балкански щипок и черна (балканска) мряна, а в Приложение I на Директива 79/409/ЕЕС са вписани двадесет вида редки и застрашени от изчезване защитени птици – осояд, ливаден блатар, северен мишелов, скален орел, малък орел, ловен сокол, ливаден дърдавец,

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

бухал, земеродно рибарче, сирийски пъстър кълвач, среден пъстър кълвач, горска чучулига, черен щъркел, обикновен пчелояд, чухал, козодой, въртошийка, черен кълвач, обикновена чинка и гарван.

5.7. Брой на населението

Демографска характеристика

Развитието на броя на населението в областта и в общината следва общите отрицателни тенденции на национално ниво. В селата по-голяма част от жителите са над 65 годишна възраст, а броят на самотно живеещите хора е преобладаващ. Данните показват развитието на обезпокоителен процес, който води до обезлюдяване на по-малките населени места от общината. В следствие на ограничените места за труд част от хората в трудоспособна възраст /особено младите/ се отправиха към големите центрове в страната и чужбина. Ежегодното намаляване на населението, застаряване и влошаване на възрастовата му структура, намалението на раждаемостта и увеличение на смъртността, са характерна черта като цяло за страната. Община Трън не прави изключение от тази статистика. Коефициентът на раждаемост (живородени деца на 1000 д. от населението) се движи в рамките на 1,87 ‰.

По данни на Главна Дирекция Гражданска Регистрация и Административно Обслужване /ГРАО/ към края на 2019 г. населението на община Трън по настоящ адрес възлиза на 4 284 души. Разпределение на населението по постоянен и настоящ адрес по населени места през 2019 година е изразено в следната таблица:

**Таблица на населението по постоянен и настоящ адрес в област ПЕРНИК
община ТРЪН към 31.12.2019 г.**

Населено място	Постоянен адрес общо	Настоящ адрес общо	Постоянен и наст. адрес в същото НМ
ГР. ТРЪН	2667	2495	2316
С. БАНКЯ	3	3	2
С. БЕРАЙНЦИ	11	39	10
С. БОГОЙНА	7	9	5
С. БОХОВА	14	30	12
С. БУСИНЦИ	14	39	11
С. БУТРОИНЦИ	5	11	5
С. ВЕЛИНОВО	23	46	20
С. ВИДРАР	4	7	2
С. ВРАБЧА	15	23	12
С. ВУКАН	16	25	11
С. ГЛАВАНОВЦИ	61	83	51
С. ГЛОГОВИЦА	59	73	48
С. ГОРНА МЕЛНА	5	5	5
С. ГОРОЧЕВЦИ	11	62	9

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

С. ДЖИНЧОВЦИ		10	13	9
С. ДОКЪОВЦИ		8	23	7
С. ДОЛНА МЕЛНА		15	28	10
С. ДЪЛГА ЛУКА		7	11	6
С. ЕЗДИМИРЦИ		28	65	23
С. ЕЛОВИЦА		13	20	12
С. ЕРУЛ		21	57	21
С. ЗАБЕЛ		15	24	10
С. ЗЕЛЕНИГРАД		53	97	37
С. КОЖИНЦИ		33	33	30
С. КОСТУРИНЦИ		12	37	12
С. КЪШЛЕ		2	0	0
С. ЛЕВА РЕКА		15	33	11
С. ЛЕШНИКОВЦИ		8	18	7
С. ЛОМНИЦА		33	39	27
С. ЛЯЛИНЦИ		14	39	11
С. МИЛКЪОВЦИ		14	24	11
С. МИЛОСЛАВЦИ		16	33	16
С. МРАКЕТИНЦИ		9	9	8
С. МРАМОР		14	56	13
С. НАСАЛЕВЦИ		10	25	4
С. НЕДЕЛКОВО		49	52	41
С. ПАРАМУН		32	42	30
С. ПЕНКЪОВЦИ		12	12	8
С. ПРОДАНЧА		6	8	4
С. РАДОВО		12	29	9
С. РАНИ ЛУГ		16	25	12
С. РЕЯНОВЦИ		4	15	3
С. СЛИШОВЦИ		15	21	9
С. СТАЙЧОВЦИ		12	17	8
С. СТРЕЗИМИРОВЦИ		9	31	4
С. СТУДЕН ИЗВОР		7	11	5
С. ТУРОКОВЦИ		100	142	86
С. ФИЛИПОВЦИ		127	187	100
С. ЦЕГРИЛОВЦИ		8	9	6
С. ШИПКОВИЦА		0	1	0
С. ЯРЛОВЦИ		34	48	31
<hr/>				
Всичко за общината		3708 	4284 	3160

5.8. Равнище на безработица

Профилът на безработицата на територията на общината показва тенденция за постоянна регистрирана безработица на ниско квалифицираните и/или без квалификация жители на общината, което затруднява изключително много тяхната трудова реализация. Устройването на работа на такива лица е възможно само чрез субсидирани от националния бюджет работни места – програми и мерки за осигуряване на временна заетост и обучение

По данни от Дирекция „Бюро по труда” - гр. Трън най-засегнати от безработицата са лицата над 50 годишна възраст.

Делът на безработните лица - жени е по-висок от колкото на мъжете.

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

Средногодишното равнище на безработицата в община Трън е (18,8%) за 2019 г., което е по-високо от средногодишното за Пернишка област (4,2 %) и за страната (5,9 %). През 2019 г. безработицата се е намалила в сравнение с последните години.

	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
% безработни лица	33.00	28.38	23.52	18.8

В община безработните лица са включени в следните програми за заетост и обучение:

- 1.Национална програма „Обучение и заетост” - осигурена заетост на 5 лица;
2. Национална програма „Обучение и заетост на хора с трайни увреждания” - осигурена заетост на 1 лице;
3. Национална програма „Активирание на неактивни лица” - осигурена заетост на 2 лица;
4. Регионална програма - осигурена заетост на 10 лица;
5. Проект „Работа” - осигурена заетост на 16 лица;
6. Обучение и заетост на младите хора - осигурена заетост на 1 лице;
7. Програма „Лични асистенти и домашни помощници” - осигурена заетост на 56 лица;
8. Национална програма „Лична помощ” - осигурена заетост на 22 лица;
9. Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания – осигурена заетост на 15 лица
10. „Щастливо детство чрез услуги за ранно детско развитие” осигурена заетост на 20 лица

5.9. Сграден фонд и транспортна инфраструктура

Сграден фонд – съществуващи сгради на територията на общината по видове собственици:

- Сгради на физически лица – 6 838 броя
- Сгради на промишлени системи – 16 броя /складови бази и малки поточни линии/
- Сгради в сектора на услугите – 21 броя /предоставяне на услуги в общински и частни сгради/

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

Табл. 5.9. Жилищен фонд в Община Трън

Община Трън - жилищен фонд						
Показатели	Мерна единица	2011	2012	2013	2014	2015
Жилищни сгради	Брой	6 829	6 832	6 834	6 835	6 838
По материал на външните стени на сградата						
стомано-бетонни и панелни	Брой	129	129	131	131	134
тухлени	Брой	4 039	4 042	4 042	4 043	4 043
други	Брой	2 661	2 661	2 661	2 661	2 661
Жилища	Брой	7 441	7 449	7 451	7 454	7 457
По брой на стаите						
едностайни	Брой	411	411	411	411	411
двустайни	Брой	2 435	2 435	2 435	2 435	2 435
трестайни	Брой	2 233	2 233	2 233	2 236	2 236
четиристайни	Брой	1 489	1 490	1 491	1 491	1 491
петстайни	Брой	419	419	420	420	421
с шест и повече стаи	Брой	454	461	461	461	463
Полезна площ	кв. м	431 898	432 189	432 434	432 547	433 126
жилищна	кв. м	315 415	315 606	315 786	315 886	316 364
спомагателна	кв. м	68 775	68 859	68 907	68 913	68 959
площ на кухни	кв. м	47 708	47 724	47 741	47 748	47 803
Въведени в експлоатация новопостроени жилищни сгради и жилища						
Сгради	Брой	-	3	2	1	3
Жилища	Брой	-	8	2	3	3
Полезна площ	кв. м	-	291	245	113	579
в т.ч. жилищна	кв. м	-	191	180	100	478

Източник: НСИ

По данни от последното преброяване, проведено през 2011 г. в община Трън съществуват 7 441 жилища. По данни от НСИ за 2015 г. те са с 7 457.

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

На областно ниво, жилищата и жилищните сгради са най-много в община Перник, което е разбираемо с оглед на факта, че това е най-населената община в областта, както и областен център. Община Трън е на четвърто място, след Перник, Радомир и Брезник. С най-малък брой на жилища и жилищни сгради за Земен и Ковачевци.

Домакинства

Вид на сградите в населените места, структура на собствеността и благоустрояване

Жилищата в общината са 7 457 бр. за 2015 г., което съотнесено към броя на жилищните сгради 6 838 бр. показва, че повечето от тях са еднофамилни жилищни сгради. По – голямата част от жилищните сгради са морално и физически остарели, построени са преди повече от 40 години, а приблизително една четвърт от сградите са на повече от 70 години. Преобладават еднофамилните двуетажни сгради, разположени свободно в поземлените имоти. Въпреки че 58% от населението на общината живее в общинския център, едва 18% от жилищния фонд е на територията на гр. Трън. Големият процент жилищни сгради е в селата, които са обезлюдени и съответно жилищните сгради са необитаеми. Част от къщите се ползват за вилен отдих през уикенда и лятото, като в някои от селата това са 60% от всички сгради – с. Рани луг, а в селата Видрар, Лева река, Вукан Мрамор, Главановци – до 35%. В общинския център повечето от жилищните сгради са на три до пет етажа, има едропанелни жилищни сгради на четири етажа. За 2015 г. по брой на стаите преобладават двустайните - 2 435бр. и тристайните – 2 236 бр. или общо 63% от жилищата, следвани от четиристайните – 1 491 бр. или 20%. Едностайните, петстайните и жилищата с повече стаи са с почти равни проценти – по около 6%. По форма на собственост значителният дял е на частната собственост на физически лица – 98,5%, което не се различава от общата картина за областта и страната. В повечето от населените места има електроснабдяване и водоснабдяване, но няма канализация с изключение на общинския център.

Наличният сграден фонд на територията на общината е:

- Общинска собственост;
- Държавна собственост;
- Частна собственост;

В експлоатация са 23 сгради публична общинска собственост.

Училищна мрежа:

- Средно училище „Гео Милев“ в гр. Трън;

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

- ДГ „Ален мак“ гр. Трън;

Общинска културна инфраструктура:

- НЧ „Гюрга Пинджурова - 1895“ гр. Трън;
- Музей на киселото мляко - с. Студен извор;
- Музей на керамиката - с. Бусинци;
- Исторически музей - гр. Трън;
- Приключенски център „Ждрелото“;

Лечебни и Социални заведения:

- един център за спешна медицинска помощ;
- една сграда за предоставяне на социални услуги от резидентен тип;

Административни сгради:

- една сграда на общинската администрация;
- етаж от сграда за Местни данъци и такси;
- една сграда на общинско предприятие „Трънска Гора“, ЦОП, Домашен социален патронаж, Център за обществена подкрепа и Център за ранна интервенция на уврежданията;
- Градска тоалетна;

Транспортна инфраструктура

Пътната мрежа на територията на община Трън е добре изградена. Територията на община Трън се обслужва от пътища от: Републиканска, Общинска и улична пътна мрежа. През територията ѝ не преминават автомагистрала. Основния обслужващ път е II 63 от Републиканската мрежа, който осигурява и основния достъп от цялата страна към ГКПП Стрезимировци на българо-сръбската граница. Улиците в гр. Трън, които са част от Републиканската пътна мрежа, са следните: „Мосаловска“, „Денчо Знеполски“ и „Геогри Димитров“. Общата им дължина е около 3 км., като заедно с тях се поддържа и площад „Владо Тричков“. Пътят е сериозно натоварен. Транспортните връзки на общината с пътища от по-висок клас се осъществяват чрез път II 63, чрез който е възможен достъп до АМ „Люлин“ и АМ „Струма“ и международните пътища Е-79 и Е 871.

През територията на община Трън преминават 7 трасета от Републиканската пътна мрежа (РПМ), които са основно II и III клас, няма пътища I клас.

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

Транспортна инфраструктура и пътна инфраструктура на територията на Община Трън е:

Второкласна	-	47,600 км
Третокласна	-	76 км.
Четвъртокласна	-	112,700 км
Улична мрежа на град Трън	-	13,000 км
Улична мрежа на селата	-	114,880 км

Транспортното обслужване на населението на територията на община Трън се извършва чрез автобусен транспорт, който се движи по утвърдени между селищни линии. От автогарата в общинския център - гр. Трън има автобусен превоз за София, Перник, Брезник и селата от общината. Осигурени са регулярни транспортни връзки на селата с центъра на общината. Автобусният превоз се извършва от частен превозвач „Румасия - 2005“- ЕООД. Изпълнява превози по републиканската, областната и общинската транспортна схема.

На територията на община Трън не функционира вътрешноградски транспорт, няма таксиметрови фирми.

Използването на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта на територията на общината на този етап се ограничава до задължителния процент на смесване на дизеловото и бензиново гориво с биогорива от търговците на горива в транспорта по смисъла на чл. 47 от ЗЕВИ.

Перспективите за развитие в използването на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта се свързват възможността за по-широко навлизане на екоавтомобили, използващи биогорива и електроенергия при обновяване на автомобилния парк.

Със служебни коли разполагат:

- Община - 5 бр.
- Спешна помощ – 2 бр.
- РПУ – 8 бр.
- БКС – общо 9 бр. в т.ч. коли извозване на отпадъците - 4бр.

5.10. Анализ на икономическото развитие по сектори

През последните години в икономиката на общината се забелязва неблагоприятната тенденция на намаляване стойностите на всички основни икономически показатели (приходи, наети лица, фирми и т.н), особено сравнено с процесите протичащи на национално ниво

5.10.1 Селско и горско стопанство.

На територията на общината няма регистрирани земеделски кооперации.

Таблица: Брой на основните видове селскостопански животни и количество на животинската продукция в община Трън

ВИДОВЕ ЖИВОТНИ	БРОЯ	ВИДОВЕ ПРОДУКТИ	КОЛИЧЕСТВА ГОДИШНО
Говеда – всичко	1047	Мляко краве	2500-3500 l
в т.ч. крави		Мляко биволско	
Биволи –всичко		Мляко овче	
Овце – всичко	900	Мляко козе	300-500 l
в т.ч. овце майки			
Кози – всичко	864	Месо говеждо и телешко	360-600 l
в т.ч. кози майки		Месо овнешко и козе	
Свине – всичко	56	Месо свинско	
в т.ч. свине майки		Месо птиче	
Птици – всичко			
в т.ч. кокошки носачки		Яйца	
Пчелни семейства	1500	Вълна	
Зайци	100	Пчелен мед	

Мерите и пасищата заемат площ от 45 270,549 дка. Заедно с обработваемата земя те формират т.нар. стопанисвана земя – общо 70 458,97 дка.

Площите на пасищата и естествените ливади, условно наречени “тревни площи”, са ресурс за развитието на говедовъдството и овцевъдството. Площта им заема 57 982,143 дка.

Горските територии включват площта на Държавните горски територии, Общинските горски територии, Горски територии, собственост на физически и юридически лица и Горски територии на други собственици и заемат 365911.дка –

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

63,8%. Този процент определя т.нар. "лесистост на територията", значително по-висока от средната за страната – с 30,2%.

Горски територии на територията на община Трън:

- Държавна собственост –137438 дка.
- Частна собственост – 42974 дка.
- Общинска - 181338 дка.
- Други юридически лица – 4161 дка.

Показател	Данни
Обработвана земя, дка	25 188,421
Пустеещи земи, дка	19,699

Естествената растителна покривка е сравнително добре запазена. Горите са съставени изключително от широколистни видове и имат смесен характер – цер, благул, летен и зимен дъб, бук, габър, ясен, клен. Допълнително са залесени иглолистни насаждения – бял и черен бор.

Горите заемат над 63,8% от територията на общината.

Горски територии /общинска собственост/	Площ, дка.
Иглолистни гори	58646
Широколистни и високостеблени гори	25366
Гори за реконструкция	3877
Издънкови гори	85838
Горски пасища	-
Сечища	20
Поляни	1828
Ниви в т.ч. дивечовъдни	113
Трайни насаждения	-
Дворни места	-
Горски пътища и просеки	169
Скали, сипеи, ями, пясъци и др.	5481
Общо:	181 338

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

През 2008 г. с решение на Общинския съвет е създадено Общинско предприятие “Трънска гора”, чиято основна цел е цялостната дейност по стопанисване и управление на горските територии общинска собственост, включително и тяхното опазване.

Горската растителност е съсредоточена предимно в южната част на община Трън.. Тя има главно климатична и хидроложка роля и за това една от важните задачи е нейното запазване и преодоляването на негативните последици от безразборното и изсичане.

5.10.2 Икономика

По статистически данни от 2012 год. на територията на община Трън нефинансовите предприятия са 108, от тях 29 предприятия са в сферата на селското, горското и рибното стопанство - 1, електродобивна промишленост - МВЕЦ „Ерма“ с капацитет 180 Kw/h, 3 в сферата на преработващата промишленост и останалите 103 в сектора на услугите.

Според броя на заетите по групи предприятия 105 са микро -/ до 9 заети/ и 3 са малки. На територията на общината няма данни за регистрирани средни и големи предприятия. Произведената през 2012 год. продукция от всички 108 предприятия е 6,606 хил.лв., като с най-голям дял са предприятията от селското, горското и рибно стопанство с произведена продукция за 4,384 хил.лв.

За периода 2010-2012 година се наблюдава увеличение на броя на нефинансовите предприятия, намаляване на броя на заетите в тях и на разходите за работна заплата. По-големият брой на предприятия, съчетано с намален брой на заетите лица е съчетано с увеличаване на ДМА с 23 % през 2012 г. спрямо 2011 г. и увеличаване на приходите от дейността и отчетената печалба.

През 2012 г. дялът на нефинансовите предприятия в общината спрямо този на областта е 2,15 %, като ДМА представляват едва 4 %. Същевременно с това заетите лица са под 1 % от всички заети в предприятията на областно ниво. Тези данни обуславят изключителното слабо икономическо влияние на общината и незначителният ѝ дял в икономиката не само за областта, но и за страната.

В община Трън няма промишлени предприятия използващи енергия от възобновяеми източници.

5.10.3 Външна осветителна уредба

Населените места от общината са електрифицирани. В по-голямата си част, уличното осветление е с енергоспестяващи лампи с оглед подобряване на енергийната

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

ефективност на осветителните инсталации. Общината възнамерява да продължи с реконструкцията и модернизацията на системата за улично осветление.

Енергопотреблението за осветление на улици и площади на територията на Община Трън е следното:

Година	Енергопотребление
2017 г.	612 994 KW/h.
2018 г.	450 828 KW/h.
2019 г.	400 692 KW/h.

Електроснабдяването в общината се осъществява от националната енергийна система посредством трансформаторни постове. Общината, принципал на общинската собственост, е заинтересована от въвеждане на мерки за използване на ВЕИ, с което ще се редуцират разходите за енергия и ще се подобрява екологичната среда.

Общината има приет План за енергийна ефективност на Община Трън 2010 – 2015 г. (приет с реш. № 55 / 17.06.10), приета е „Общинска програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2012-2020 г” (приета с реш. № 179 / 26.09.12) и План за действие за устойчиво развитие на община Трън 2014-2020 г. приет от Общински съвет Трън с Решение №162/30.10.2014 г.

Електроразпределителното дружество на територията на община Трън е „ЧЕЗ България Електроразпределение” АД. Отоплението се осъществява с електроенергия, течно и твърдо гориво.

5.10.4 Услуги

Основната дейност в сферата на услугите е в търговията, ресторантьорството, хотелиерството, комунални услуги.

Търговската мрежа в града включва 56 броя търговски обекти с обща площ 1400 кв.м., от които:

- магазини за хранителни стоки - 23 броя / 575. кв.м.
- магазини за нехранителни стоки - 33 броя / 825 кв.м.

На територията на общината има 20 броя заведения за обществено хранене .

По големи фирми на територията на община Трън в сферата на услугите са:

- „ЕРМА 2014“ ЕООД
- „Дейна“ ЕООД
- „Румасия-2005“ЕООД

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

- „Тони Трън“ ООД

Сградите върху, които са извършени енергоспестителни мерки, както и източниците за финансиране са:

СУ „Гео Милев“- Трън, НЧ „Гюрга Пинджурова - 1895“, административната сграда на община Трън и многофамилна жилищна сграда/жилищен блок/, находяща се на ул. „Мурговица“, бл.4,5 и 6.

6. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЕНЕРГИЯ ОТ ВИ

В таблицата са показани възможностите за използване на различните ВИ от крайния потребител на енергия директно и след преобразуване:

ВЕИ	Първоначална трансформация	Продукт, на пазара за крайно енергийно потребление
Биомаса	Директно, без преработване	<ul style="list-style-type: none">• дървесина• битови отпадъци• селскостопански отпадъци• други
	Преработване	<ul style="list-style-type: none">• брикети• пелети• други
	Преобразуване в биогорива	<ul style="list-style-type: none">• твърди (дървени въглища)• течни (био-етанол, био-метанол, био-дизел и т.н.)• газообразни (био-газ, сметищен газ и т.н.)
	Преобразуване във вторични енергии	<ul style="list-style-type: none">• електроенергия• топлинна енергия
Водна енергия	Преобразуване (ВЕЦ)	електроенергия
Енергия на вятъра	Преобразуване (Вятърни генератори)	електроенергия
Слънчева енергия	Преобразуване	топлинна енергия
	Преобразуване	електроенергия
Геотермална енергия	Без преобразуване	топлинна енергия
	Преобразуване	електроенергия

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

Възможностите за използване на енергия от ВИ на територията на общината са свързани с ефективното усвояване на достъпния потенциал на различните видове ВИ.

Очертани са следните приоритети за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници:

Въвеждане на технологии за производство и потребление на енергия, произведена от възобновяеми източници в сградите от обществения сектор

Съгласно Закона за енергийна ефективност сградите за обществено обслужване с разгъната застроена площ над 250 кв.м. в експлоатация подлежат на задължително обследване и сертифициране за енергийна ефективност.

Обследването за енергийна ефективност включва и анализ на възможностите за оползотворяване на енергия от възобновяеми източници.

Мерките за повишаване на енергийната ефективност и за използване на енергия от възобновяеми източници, предписани в обследването, се изпълняват в тригодишен срок от датата на приемане на резултатите от обследването.

За сградите, за които не е задължително обследване и сертифициране, мерки за използване на енергия от възобновяеми източници могат да се реализират при обновяването им.

Най-голям ефект би имало въвеждането на ВИ в следните направления:

- смяната на горивната база при системите за отопление, като съществуващите водогрейни котли, използващи нафта, промишлен газбол, дизелово гориво, мазут и електроенергия се заменят със съвременни съоръжения с висок КПД, работещи с биомаса (пелети, дървесни брикети, чипс и др.);
- при използване на гореща вода за битови нужди - въвеждане на технологии за преобразуване на слънчевата енергия в топлинна, включващи инсталирането на слънчеви колектори.

Очакван ефект:

- намаляване разходите за горива и енергия, мултиплициране на резултатите от изпълнението на мерки за енергийна ефективност;
- подобряване качеството на социалната инфраструктура;
- по-добра жизнена среда - сгради с високоефективни уреди и инсталации, по-комфортни и чисти;
- екологичен ефект - по-малко вредни емисии и замърсяване на въздуха, по-чиста околна среда на територията на общината и по-добри условия за

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

туризъм;

- обновените общински сгради като пример - популяризиране на ползите и предимствата от въвеждането на ВИ.

Възможности за използване на енергия от ВИ при изграждане и реконструкция на улично, парково, декоративно и фасадно осветление на територията на общината

При ремонт и модернизация на уличното осветление, обновяване на публичните пространства, изграждане и реконструкция на спортни съоръжения, на специализирана туристическа инфраструктура и при изграждане на нови обекти може да се използват системи, базирани на LED технология и захранвани от източник на възобновяема енергия.

Характерно за съвременното соларно LED осветление е това, че то обединява предимствата на две технологии - соларното захранване и енергоспестяващата LED технология.

Очакван ефект:

- значително намаляване разходите за електроенергия;
- постигане на нормите за осветеност в населените места;
- по-голяма гъвкавост при управление на разходите за осветление в общината.

Подобряване на стандарта на живот на населението на територията на общината чрез насърчаване използването на технологии за производство и потребление на енергия, произведена от възобновяеми източници в жилищните сгради.

Въвеждането на мерки за подобряване на термичната изолация на сградите могат да се съчетаят с мерки за използване на енергия от ВИ. Производството на топлинна енергия на база ВЕИ за заместване на скъпи вносни горива или електроенергия е засега най-ефективното от икономическа и енергийна гледна точка приложение на ВЕИ.

Директното изгаряне на дърва или комбинация от дърва и въглища в печки, с нисък КПД е крайно неефективно поради ниският процент на усвояване на отделената топлина и е съпроводено с отделяне на прахови частици в атмосферния въздух.

Използването на съвременни котли води до повишаване два и повече пъти полезното количество топлина, получавано от дървата за огрев, което е равностойно на двукратно увеличаване на потенциала без да се увеличава потреблението. Освен

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

намаляването на разходите за отопление, процесът на изгаряне на твърдото гориво в тези котли води до намаляване на замърсяването на въздуха.

В Регионален план за отопление от възобновяеми източници на енергия в Пернишка област до 2030 г. за определянето на най-подходящия вариант за отопление са оценени различните начини за отопление в жилищния сектор. Направените анализи в плана показват, че при потребление под 17 MWh/год. в жилищната сграда най-подходящо е отоплението с обикновени печки на дърва за огрев - индивидуални във всяко помещение. При над 17 MWh/год. най-подходящият вариант е използването на локална сградна отоплителна система (с радиаторна мрежа) на дървесни трески. При допускането, че понастоящем средното годишно потребление на енергия за отопление в региона е 90 kWh/m², се приема, че сградите с отопляема площ под 188 m² следва да се отопляват с обикновени печки на дърва за огрев, а тези с по-голям размер - с локални инсталации на дървесни трески.

За да се постигне устойчиво използване на местни възобновяеми източници на енергия за отопление, е необходимо да се въведат и приложат нови мерки, които да стимулират този процес. Дейностите, подпомагащи повишаването дела на дървата за огрев в сградите до 2 етажа (приема се, че в тях потреблението е под 17 MWh/год) и високоефективното отопление на дървесни трески в обща сградна инсталация в сградите на 3 и повече етажи, се основават на активната роля на общинските и областните власти, трябва да са насочени към стимулиране на инвестициите, участие в публично-частни партньорства, демонстриране на добри практики за ефективно отопление и др.

Изпълнението на заложените мерки би довело до осигуряване на устойчиво отопление, което оползотворява местните ресурси и е икономически по-изгодно за потребителите.

При относително високо потребление на гореща вода за битови нужди и при подходящи условия целесъобразно би било въвеждането на технологии за преобразуване на слънчевата енергия в топлинна, включващи инсталирането на слънчеви колектори.

Информационните и обучителните кампании, проведени сред населението на общината, ще допренесат за повишаването на броя на домакинствата, използващи енергия от ВИ.

Очакван ефект:

- по-малки разходи за горива и енергия на домакинствата заедно с

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

мултиплициране ползите от съвместяване с мерки за енергийна ефективност;

- по-добри битови условия и комфорт в домовете;
- екологичен ефект - по-малко вредни емисии и замърсяване на въздуха, по-чиста околна среда на територията на общината и по-добри условия за туризъм;
- намаляване на общия обем на горска сеч в частта му за енергийни нужди поради необходимост от по-малко горива за високоефективни уреди и системи.

Съдействие и насърчаване за използването на технологии за производство и потребление на енергия, произведена от възобновяеми източници и биогорива от местния бизнес.

Възможностите за използването на енергия от ВИ в това направление са свързани с:

- въвеждане на технологии и съоръжения, използващи енергия от ВИ при производствените процеси и дейности в предприятията;
- оползотворяване на отпадъците;
- използване на енергия от ВИ в сградите - проиовдствени, търговски и административни.

Очакван ефект:

- намаляване разходите за горива и енергия в сградите, намаляване на разходите за горива и енергия в производствените процеси, мултиплициране на резултатите от въвеждането на мерки за енергийна ефективност;
- технологично обновяване на МСП;
- повишаване на конкурентноспособността и рентабилността на местната икономика, на хотелиерските услуги;
- екологичен ефект - по-малко вредни емисии и замърсяване на въздуха, по-чиста околна среда на територията на общината и по-добри условия за туризъм;
- използване на отпадъците като ресурс.

Съдействие и стимулиране оползотворяването на отпадъците от селското и горското стопанство.

Очакван ефект:

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

- повишаване ефективността на аграрния сектор;
- подобряване стопанисването на земеделски земи и горски масиви
- създаване на условия за откриване на нови работни места.

7. ПРОЕКТИ

Реализирани проекти

В община Трън са реализирани следните дейности и мерки за използване на енергия от възобновяеми източници:

1. СУ „Гео Милев” – гр. Трън - Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013г., Приоритетна ос 4 „Местно развитие и сътрудничество”, Операция 4.1 „Дребномащабни местни инвестиции”
2. Народно читалище „Г. Пинджурова –1895“ гр. Трън – Национална схема за зелени инвестиции
3. Сградата на Общинска администрация-община Трън - Проект „Красива България“, Мярка 01 „Подобряване на градската среда“
4. Жилищен блок, ул.“Мурговица“- бл. 4, 5 и 6 – Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради.

Разходите за ток и отопление общо за всяка сграда за една година преди и след енергоспестителни мерки са различни. За да покажем какъв е ефекта и да направим връзката с ВЕИ ще покажем един пример.

Съгласно енергийното обследване на сградата на СУ „Гео Милев” – гр. Трън от 2010 г., направено преди проекта по референтните стойности от 2009 г. базовата линия е 876,329 MWh . През декември 2014 г. е направено ново обследване, съгласно което базовата линия е 335,419 MWh, което доказва реализирана икономия 544,129 MWh .

Проблемите свързани с уличното осветление са решавани чрез изпълнението на проект „Рехабилитация, реконструкция и изграждане на улично осветление и тротоарна мрежа в община Трън”

„Рехабилитация, реконструкция и изграждане на улично осветление и тротоарна мрежа в община Трън” - Реконструкция на улично осветление и тротоари в община Трън. Поставени осветителни тела: град Трън - 463 бр. в селата 974 бр., както следва: с. Неделково- 55 бр., с. Филиповци-84 бр., с. Ломница-35 бр., с. Радово- 51 бр., с. Бусинци- 56 бр., с. Студен Извор-23 бр., с. Туроковци-129 бр., с. Берайнци-47 бр., с. Забел-71 бр., с. Зелени град- 151 бр., с. Ярловци-108 бр., с. Главановци-74 бр., с. Слишовци-47 бр., с. Стрезимировци- 43 бр.

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

Тротоарна настилка на ул. „Петър Асенов”- обща площ 1 136 м² .; ул. „Мосаловска”- обща площ 1 605 м². - Програма за развитие на селските райони 200Източници и схеми на финансиране7-2013г., мярка 322 – Обновяване и развитие на населените места.

8. ИЗТОЧНИЦИ И СХЕМИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ

Подходи на финансиране на общинските програми:

- *Подход „отгоре - надолу”*: състои се в анализ на съществуващата законова рамка за формиране на общинския бюджет, както и на тенденциите в нейното развитие. При този подход се извършат следните действия:
 - прогнозиране на общинския бюджет за периода на действие на програмата;
 - преглед на очакванията за промени в националната и общинската данъчна политика и въздействието им върху приходите на общината и проучване на очакванията за извънбюджетни приходи на общината;
 - използване на специализирани източници като: оперативни програми, кредитни линии за енергийна ефективност и възобновяема енергия (ЕБВР), Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници”, Национална схема за зелени инвестиции (Национален доверителен фонд), договори с гарантиран резултат (ЕСКО договори или финансиране от трета страна).
- *Подход „отдолу - нагоре”*: основава се на комплексни оценки на възможностите на общината да осигури индивидуален праг на финансовите си средства (примерно: жител на общината, ученик в училище, пациент в болницата, и т.н.) или публично-частно партньорство.

Комбинацията на тези два подхода може да доведе до предварителното определяне на финансовата рамка на програмата.

Основните източници на финансиране са:

- Държавни субсидии - републикански бюджет;
 - Общински бюджет;
 - Собствени средства на заинтересованите лица;
 - Договори с гарантиран резултат;

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

- Публично частно партньорство;
- Финансиране по Оперативни програми;
- Финансови схеми по Национални и европейски програми;
- Кредити с грантове по специализираните кредитни линии.

Възможности за финансиране на мерки за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници:

Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници" (ФЕЕВИ)

ФЕЕВИ е специализирана институция за финансиране на инвестиционни проекти в областта на енергийната ефективност и предлага финансови продукти в три основни категории:

- ✚ нисколихвени кредити;
- ✚ часични кредитни гаранции;
- ✚ портфейлни гаранции

Бенефициенти:

Общини, корпоративни клиенти и физически лица.

Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници" насочва финансовите си средства към подпомагане на следните типове инвестиционни проекти:

- Саниране на сгради във всички сектори - индустриални, търговски, многофамилни жилищни, еднофамилни и общински сгради от всички йерархични нива; постройки на здравеопазващите институции; училища, университети и сгради, предвидени за културна дейност.
- Подобряване на топлоизточника и топлопреносната мрежа.
- Улично осветление
- Други случаи на крайно потребление на енергия и проекти с

използване на енергия от възобновяеми източници.

За търговски дружества:

- Закупуване на оборудване, машини и инструменти;
- техническа помощ и консултации при инсталиране на закупеното оборудване;
- обучение на служители за използване на оборудването;
- транспортни и логистични услуги.

Всички проекти за енергийна ефективност, одобрени и подпомагани от ФЕЕ, трябва да отговарят на следните изисквания:

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

- да внедрява утвърдена технология
- стойността на проекта да бъде между 30 хил. лв. и 3 млн. лв.
- дяловото участие на кредитополучателя да е не по-малко от ю% при съвместно кредитиране "ФЕЕВИ - търговска банка" и 25% при самостоятелно кредитиране от ФЕЕВИ
- срок на възвръщаемост до пет години.

Необходимо условие за успешно кандидатстване на проекти във ФЕЕ е наличието на детайлно енергийно обследване, позволяващо енергиен анализ и избор на енергоспестяващите мерки.

Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност” 2014 - 2020

Приоритетна ос 3 „Енергийна и ресурсна ефективност” по тази програма ще предостави целенасочена подкрепа за преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори и насърчаване на ефективното използване на ресурсите. Интервенциите по приоритетна ос 3 са обединени в два инвестиционни приоритета:

- Инвестиционен приоритет 3.1.: „Енергийни технологии и енергийна ефективност”
- Инвестиционен приоритет 3.2.: „Ресурсна ефективност”

• Инвестиционен приоритет 3.1.: „Енергийни технологии и енергийна ефективност”

Специфична цел 3.1.: Намалване на енергийната интензивност на икономиката

Подкрепа за повишаване на енергийната ефективност в предприятията - включва изготвяне и провеждане на обследвания за енергийна ефективност в предприятията, както и последващо прилагане на препоръчаните в одитните доклади мерки . Подкрепата включва инвестиции в дълготрайни материални и нематериални активи, системи за енергиен мениджмънт, вкл. ИКТ базирани системи за управление на енергийната ефективност, повторно използване на остатъчната топлинна енергия в промишлеността и подпомагане на високоефективни микро и малки когенерации и модернизация на мрежи и др., които водят до повишаване на енергийната ефективност в подкрепените предприятия. Ще се подкрепят като съпътстващи дейности и такива, свързани с използване на енергия от ВИ за собствено потребление (електрическа и топлинна енергия и енергия за охлаждане).

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

Ончакваният ефект от тези подкрепени дейности е свързан с повишаване на енергийната ефективност на подкрепените предприятия, което ще доведе до намаляване на производствените им разходи, повишаване на екологосъобразността им и увеличаване на конкурентоспособността им. От своя страна това ще има положителен ефект не само върху конкретните подкрепени предприятия, но и върху цялата икономика.

Бенефициенти:

Съществуващи предприятия (извън сектора на търговия и услуги)

• Инвестиционен приоритет 3.2.: „Ресурсна ефективност”

Специфична цел 3.2.: Повишаване на дела на МСП с внедрени мерки за ефективно използване на ресурсите.

Дейности за подкрепа от инвестиционния приоритет

Подкрепата в рамките на инвестиционния приоритет ще бъде съсредоточена, без да се ограничава, до подкрепа за пилотни и демонстрационни инициативи за повишаване ефективното използване на ресурсите в предприятията и/или групи предприятия.

В рамките на пилотните и демонстрационните инициативи за повишаване на ефективното използване на ресурсите в предприятията и/или групи предприятия ще се подкрепят мерки за подобряване на ресурсната ефективност и устойчиво използване на суровините, вкл. промишлена симбиоза: внедряване на високо-технологични и ИКТ решения за оптимизиране на производствените процеси и намаляване използването на суровини; внедряване на съвременни технологии за влагане на отпадъците като суровина в ново производство и/или други алтернативни приложения; внедряване на съвременни безотпадни технологии, вкл. и подмяна на морално остаряло и ресурсоемко оборудване; внедряване на иновационни производствени материали и повишаване използването на рециклируеми материали, вкл. и чрез инвестиции за пригаждане на съществуващото оборудване към характеристиките на новите продукти; въвеждане на оборотни цикли за използване на водите в производствените процеси. Относно резултатите ще бъде приложено изискване за разпространение с цел мултиплициращ ефект и ефект на капитализиране (capitalization).

Очакваният ефект от тези дейности се изразява в подобряване на информираността относно ефективното използване на ресурсите в подкрепените МСП, повишаване на симбиозата между предприятията по веригата на стойността, което

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

постепенно да доведе до подобряване ефективността на производствените процеси, намаляване себестойността на продукцията им и повишаване на тяхната конкурентоспособност.

Бенефициенти:

МСП от преработващата промишленост

Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.

В съответствие с целите на политиката на ЕС за развитие на селските райони Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. има три цели:

1. Повишаване на конкурентоспособността и балансирано развитие на селското и горското стопанство и преработваща промишленост;
2. Опазване на екосистемите и устойчиво управление, използване на природните ресурси в земеделието, горското стопанство и хранителната промишленост, предотвратяване на климатичните промени и приспособяване към тях;
3. Социално-икономическо развитие на селските райони, осигуряващо нови работни места, намаляване на бедността, социално включване и по-добро качество на живот.

Мерки, свързани с насърчаване на ефективността на използване на ресурсите и подкрепа на прехода към нисковъглеродна и устойчива на изменението на климата икономика.

Мярка 4: Инвестиции в материални активи

Инвестиционната подкрепа по мярката е от изключително важно значение както за земеделските стопанства, така и за предприятията от преработвателната промишленост.

Подмярка 4.1. Инвестиции в земеделски стопанства

Подкрепата ще бъде насочена към инвестиции в земеделски стопанства, сред които и:

Инвестиции за модернизация и механизация, пряко свързани с намаляване на производствените разходи и повишаване производителността на труда;

Инвестиции в съоръжения и оборудване за напояване/отводняване, включващи изграждането на нови и подобряване на съществуващи мрежи в стопанствата;

Инвестиции, пряко свързани с подобряване на енергийната ефективност на стопанствата;

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

Инвестиции за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, десертни лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед и бързорастящи храсти и дървесни видове за производство на биоенергия;

Инвестиции за производство на биоенергия за нуждите на земеделските стопанства.

По мярката не се подпомагат инвестиции, за които е установено, че ще оказват отрицателно въздействие върху околната среда.

Бенефициенти:

Земеделски производители (физически и юридически лица);

Групи на производители.

Подмярка 4.2. Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопанска продукция

Подкрепа се предоставя за инвестиции в материални и/или нематериални активи, подобряващи цялостната дейност на предприятията, сред които и:

Инвестиции свързани с изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи, необходими за производството и маркетинга;

Инвестиции в инсталиране на нови машини и оборудване за подобряване на производствения процес и маркетинга;

Инвестиции в активи за съхранение, преработка, пакетиране, охлаждане, замразяване и сушене с цел запазване качеството на продукцията;

Инвестиции в специализирани транспортни средства за превоз на суровини и/или готова продукция, включително хладилни транспортни средства;

Преработка на биомаса за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници;

Инвестиции за постигане на съответствие със стандартите на Общността, включително пречиствателни съоръжения

По мярката не се подпомагат инвестиции, за които е установено, че ще оказват отрицателно въздействие върху околната среда;

Бенефициенти:

Земеделски производители (физически и юридически лица), егистрирани съгласно Закона за подпомагане на земеделските производители и Групи на производители;

Предприятия (физически и юридически лица).

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

Кандидатите следва да отговарят на критериите за микро-, малко или средно предприятие и да са регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите.

Кандидати, земеделски производители, които отговарят на определението за „малко стопанство“ няма да бъдат подпомагани по мярката.

Подмярка 4.3. Инвестиции в инфраструктура

Подпомагане за възстановяване, реконструкция и модернизация на съществуваща или изграждане на нова инфраструктура за напояване и отводняване на земеделските земи във връзка с повишаване на конкурентоспособността на земеделските стопанства за успешното адаптирането на земеделието към климатичните промени в страната чрез въвеждане на съвременни хидромелиоративни практики, прилагани за маломерни и уедрени имоти чрез инвестиции, сред които:

Инвестиции, свързани с осигуряване надежден достъп до земеделски и горски имоти, като: изграждане на нови или рехабилитация на съществуващи селскостопански и горски пътища, алеи и пътеки, включително прилежащите импътни съоръжения, като водостоци, мостове, бродове, укрепителни съоръжения и системи за предупреждение;

Инвестиции, осигуряващи ефективно, рационално и екологосъобразно управление на наличните водни ресурси;

Изграждане на нова и/или реконструкция и модернизация на съществуваща инфраструктура за напояване;

Бенефициенти:

Групи на производители, в случаите на ползване на инфраструктура, работеща на технологичен принцип;

Общини;

Държавни предприятия;

Търговски дружества (юридически лица);

Сдружения за напояване.

Мярка 6. Развитие на стопанства и предприятия

Подмярка 6.1. Стартова помощ за млади земеделски производители

Сред допустимите разходи по подмярката са и разходите за:

Закупуване на движими дълготрайни материални активи (машини, съоръжения, оборудване или специализирани транспортни средства);

Закупуване, строителство, модернизиране на недвижими дълготрайни материални активи;

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

Създаване и/или презасаждане, и/или възстановяване на трайни насаждения, десертни лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед и бързорастящи храсти и дървесни видове за производство на биоенергия;

Бенефициенти са земеделски производители - физически лица, еднолични търговци или ЕООД, които отговарят на определени критерии за допустимост.

Общият размер на помощта не може да надвишава 25 000 евро на бенефициент.

Подмярка 6.2. и Подмярка 6.4.

Подпомагат се при определени условия земеделски дейности, сред които и:

Дейности за развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти, развитие на туристически услуги);

Производство на енергия от вторични продукти, отпадъци и остатъци с цел продажба;

Не се предоставя финансова помощ за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници, с изключение на производство на енергия от вторични продукти, отпадъци и остатъци.

Бенефициенти

Земеделски производители или микропредприятия, регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон или Закона за кооперациите, както и физически лица, регистрирани по Закона за занаятите.

Мярка 7. Основни услуги и обновяване на селата в селските райони

Подмярка 7.2. Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаб инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия

Операциите по подмярката включват:

Инвестиции за строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища, и улици, тротоари, и съоръженията, и принадлежностите към тях;

Инвестиции за изграждане, реконструкцията и/или рехабилитацията на водоснабдителни системи и съоръжения в агломерации с под 2 000 е.ж. в селските райони;

Инвестиции за доизграждане, без ново строителство на канализационната мрежа в агломерации с под 2 000 е.ж. в селските райони;

Инвестиции за изграждане и/или обновяване на озеленените площи, за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществени

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

потребности от общинско значение - паркове, градини, улично озеленяване, междублокови пространства, гробищни паркове, включително съоръженията към тях, както и за изграждане към тях на системи за видеонаблюдение за осъществяване на мерки за повишаване на сигурността и предотвратяване на престъпността;

Инвестиции за изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на социална инфраструктура за предоставяне на услуги, които не са част от процеса на деинституционализация на деца или възрастни;

Инвестиции за реконструкция и/или ремонт на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, в това число и дейности по вертикалната планировка, подобряване на прилежащите пространства;

Инвестиции за изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура;

Инвестиции за изграждане, реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на културни центрове, театри, читалища, библиотеки, музеи, галерии, изложбени зали и други обекти, свързани с културния живот, включително мобилни такива, включително и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства;

Инвестиции за реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на образователна инфраструктура с местно значение в селските райони;

Бенефициенти:

Общини;

Юридически лица с нестопанска цел;

Читалища;

Общински предприятия;

Търговски дружества по Търговския закон чиито собственик на капитала е общината.

Суми и размер на помощта:

За общини, ЮЛНЦ и читалища се предвижда 100% финансиране в случай, че не е налично генериране на приходи.

В случаите за ЮЛНЦ и читалища, когато се установи потенциал за генериране на приходи 75% финансиране.

За общински предприятия и търговски дружества по Търговския закон, чиито собственик на капитала е общината в зависимост от нотифицираната държавна помощ.

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

Подмярка 7.4. Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на основни услуги на местно равнище за населението в селските райони, включително за отдих и културни дейности, както и на съответната инфраструктура

В рамките на тази подмярка ще се подпомагат:

Инвестиции за изграждане или реконструкция на съоръжения за оползотворяване на отпадъците от земеделското производство в земеделските стопанства;

Инвестиции за изграждане, реконструкция, ремонт и/или обзавеждане на центрове, свързани със съхранението на продукцията от животновъдните стопанства, включително специализиран транспорт.

Бенефициенти:

Общини;

Общински предприятия;

Търговски дружества по Търговския закон, чиито собственик на капитала е общината.

Суми и размер на помощта:

За общини се предвижда 100% финансиране в случай, че не е налично генериране на приходи.

За общински предприятия и търговски дружества по Търговския закон, чиито собственик на капитала е общината, в зависимост от нотифицираната държавна помощ.

Производството на биогорива за транспорта се съфинансират в рамките на:

мярка 04 — Инвестиции в материални активи

Подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“

Подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“

мярка 06 — Развитие на стопанства и предприятия

Подмярка 6.2 „Стартова помощ за неземеделски дейности“

Подмярка 6.4 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“

Бенефициери са земеделски производители (физически и юридически лица), групи/организации на производители, предприятия (физически и юридически лица), включително пазари на производители регистрирани съгласно Закона за стоковите борси и тържища.

При производство на биоенергия, включително биогорива, използваните суровини от зърнени и други богати на скорбяла култури, захарни култури, маслодайни

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

култури и суровини, които се използват за фуражи, се ограничават до 20%. Ограниченията от 20% не се прилагат за отпадъчни продукти от тези култури, които не се използват за фуражи.

Проекти за производство на биогорива и течните горива от биомаса се подпомагат при условие, че отговарят на критериите за устойчивост, определени в чл. 37-40 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) (например: не са отглеждани върху терени с голямо значение за биоразнообразието, с високи въглеродни запаси, не са добити от суров материал, отглеждан на земя, която е била торфище, водят като резултат при потреблението на произведените от тях биогорива и течни горива от биомаса до намаляване на емисиите на парникови газове, са отглеждани в съответствие с чл. 38 ЗЕВИ).

Размерът на предоставяната подкрепа (публична безвъзмездна помощ) от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи варира от 40 - 90% в зависимост от конкретната подмярка.

Програма BG04 „Енергийна ефективност и възобновяема енергия”

Програма BG04 „Енергийна ефективност и възобновяема енергия” се финансира от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 въз основа на подписан меморандум за разбирателство между Република България и Исландия, Княжество Лихтенщайн и Кралство Норвегия. Програмен оператор е Министерство на енергетиката, а партньор на донора е Дирекция за водни ресурси и енергия към Министерство на петрола и енергетиката на Кралство Норвегия.

Общият бюджет по Програмата е 15 600 288 евро, от които 13 260 245 евро (85%), безвъзмездна финансова помощ, държавно съфинансиране - 2 340 043 евро (15 %).

Производството на биогорива за транспорта се съфинансират в рамките на Процедура BG04-03-04: „Производство на горива от биомаса“ с общ бюджет от 1 764 705 евро.

Бенефициенти по схемата са малки и средни предприятия, като минималната стойност на безвъзмездната финансова помощ е 50 000 евро, а максималната 200 000 евро. Безвъзмездната финансова помощ за проект е до 60 % от допустимите разходи.

Национален доверителен екофонд

Националният Доверителен Екофонд (НДЕФ) е основан през октомври 1995 година. Фондът управлява средства предоставени целево от държавния бюджет,

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

включително по силата на суап сделки за замяна на “Дълг срещу околна среда” и “Дълг срещу Природа”.

Средства също се набират от международна търговия с предписани емисионни единици (ПЕЕ) за парникови газове, от продажба на квоти за емисии на парникови газове за авиационни дейности, както и на средства, предоставени на база на други видове споразумения с международни, чуждестранни или български източници на финансиране, предназначени за опазване на околната среда в Република България.

Фондът допринася за изпълнение на политиката на Българското правителство и поетите от страната международни ангажименти в областта на опазване на околната среда.

Във фонда се управляват програмите:

Инвестиционна Програма за Климата (ИПК)

Национална схема за зелени инвестиции (НСЗИ)

Дълг срещу околната среда

Фонд защитени територии

Национална схема за зелени инвестиции

Предмет на финансиране:

- ЕЕ в сгради (вкл. соларни инсталации на сгради) и в индустрията;
- Смяна на горивната база;
- С когенерация;
- проекти в транспортния сектор, свързани с предоставяне на обществен транспорт - смяна на горивната база от дизел/бензин на устойчиви горива
- производство на енергия от ВИ за собствено потребление Бенефициенти:

Общини, държавни институции, сдружения на собственици, търговци, юридически лица с нестопанска цел

Програма за трансгранично сътрудничество България-Сърбия 2014-2020

Програмната територия от българска страна включва област - Перник

Приоритетни оси:

1. Околна среда
2. Туризъм
3. Конкурентиспособност
4. Техническа помощ

Бенефициени могат да бъдат национални, регионални и местни власти,

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

образователни и социални институции, културни институции, структури за подкрепа на бизнеса, НПО и др.

Сред допустимите дейности са:

По ос 1 - дребномащабни инвестиции, свързани с рециклирането и събирането на отпадъците, дребномащабни инвестиции във възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) и енергийната ефективност в публичната инфраструктура;

По ос 3 - съвместни подходи и насърчаване, развитие и внедряване на иновации в стопанските субекти; обмен на опит в иновативни инструменти и продукти и съвместни действия за стимулиране на растежа на иновативни индустрии (например биоземеделие, екологични технологии, енергоспестяването и др.)

Договори с гарантиран резултат

Договорите с гарантиран резултат (ЕСКО договори) имат за предмет изпълнението на мерки за повишаване на енергийната ефективност в сгради, предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, като възстановяването на направените инвестиции и изплащането на дължимото на изпълнителя възнаграждение се извършват за сметка на реализираните икономии на енергия.

Договор с гарантиран резултат се сключва след извършено обследване за енергийна ефективност и издаден сертификат за енергийни характеристики, удостоверяващ актуалното състояние на енергопотреблението в сградата, или след извършено обследване за енергийна ефективност на предприятието, промишлената система или системата за външно изкуствено осветление - обект на договора.

Изпълнителите осигуряват извършването на услугата, изцяло или частично, със собствени средства и/или поемат задължение да осигурят финансирането им от трето лице.

Те носят финансовия риск, както и техническия и търговския риск за изпълнение на предвидените в договора дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност и за достигане на гарантирания с договора резултат.

Услугите по ЕСКО договори осигуряват достигането на нормативно изисквания се клас на енергопотребление за сградата - предмет на договора.

Публично-частно партньорство

Публично-частно партньорство е дългосрочно договорно сътрудничество между един или повече публични партньори, от една страна, и един или повече частни

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

партньори, от друга страна, за извършването на дейност от обществен интерес при постигане на по-добра стойност на вложените публични средства и при разпределение на рисковете между партньорите, което се осъществява при условията и по реда на Закона за публично-частното партньорство.

Необходимостта от развита публична инфраструктура, като двигател на икономическото развитие на страната, и ограничените бюджетни средства за нейното изграждане и поддържане, са основните предпоставки за възникването и разпространението на тази форма на сътрудничество между публичните органи и частния сектор. Основните характеристики и предимства на публично- частното партньорство са:

- дългосрочен договор между публичен и частен партньор за предоставяне на услуги от обществен интерес, базиран на нови или подобрени активи;
- частният партньор участва във всички етапи на реализацията на проекта - проектиране, строителство, финансиране, поддържане и/или експлоатацията на обекта;
- публичният орган дефинира целите, определя изискванията за качество и количество и контролира изпълнението;
- частният партньор финансира изцяло и по-голяма част от реализацията на проекта;
- справедливо разпределение на рисковете между партньорите на база на това кой може по-добре да се справи с тях;
- механизмът на плащане от публичния сектор се обвързва с изпълнението;
- подобряване на управлението на обекта и повишаване качеството на услугите.

9. НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА РЕАЛИЗИРАНИТЕ ПРОЕКТИ

Наблюдението и отчитането на общинските програми се извършва от общинските съвети, които определят достигнатите нива на потребление на енергия от възобновяеми източници на територията на общината, вследствие изпълнението на програмата, пред областния управител и Изпълнителния директор на АУЕР.

За успешния мониторинг на програмите е необходимо да се прави периодична оценка на постигнатите резултати, като се съпоставят вложените финансови средства и постигнатите резултати, което служи като основа за определяне реализацията на проектите.

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

Нормативно е установено изискването за предоставяне на информация за изпълнението на общинските програми за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (чл.8, ал.2 от Наредба № РД-16-558 от 08.05.2012 г.).

Резултатите от изпълнението на подобни програми не винаги са очевидни и това затруднява тяхната измеримост и оценка. Често въздействието от изпълнението на някои дейности и мерки представлява ефект с натрупване, а това може допълнително да усложни анализа и оценката на резултатите.

Затова една от най-важните фази на процеса на разработване на ПНЕВИ е мониторинга, който включва наблюдението, оценката и контрола на изпълнението на дейностите и мерките.

Мониторингът е свързан тясно с всички фази по оценката на изпълнението на ПНЕВИ. Наблюдението, оценката и контрола са важни, тъй като тези дейности позволяват да се предприемат коригиращи действия ако напредъкът е неудовлетворителен или ако условията се изменят. Важно е да се дава и отчет за напредъка при постигане на генералните цели като се изготвят междинни и годишни отчети (доклади), на базата на които следва да бъдат предприемани последващите действия.

За да може да се упражнява контрол върху изпълнението на ПНЕВИ, въз основа на оценките от постигнатите резултати спрямо поставените цели, е необходимо да се използва набор от показатели. Те трябва да бъдат предварително или достатъчно рано определени по отношение на изпълнението на стратегическия документ, за да могат да бъдат използвани получените от тях данни. В повечето случаи това ще бъдат целеви стойности, които в агрегиран вид ще съответстват на целите на стратегическия документ. Мониторингът осигурява текуща информация, която помага да се отчете напредъка (успеха или неуспеха) на стратегическия документ.

С цел наблюдението и контрола на изпълнението на ПНЕВИ е необходимо да бъдат разработени:

- индикатори/показатели за това какво и как ще се наблюдава;
- периодичност на събираната информация;
- периодичност на изготвяне на съответните доклади;
- отговорности по изпълнението и осъществяването на мониторинг.

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

I. ИНДИКАТОРИ ЗА МОНИТОРИНГ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ В ОБЩИНАТА.

Табл.9.1.

№	Сектор	Основни елементи	Брой т	Индикатори	Годишно изпълнение за периода					
					2016		2017		2018	
					Брой т	%	Брой т	%	Брой т	%
1.	Промислени предприятия	Експлоатационни Единици (1)		Експлоатационни единици с инсталации ВЕИ		00		00		00
2.	Транспорт	Транспортни единици		Трансп.единици с БГ(2)		00		00		00
3.	Услуги	Обществени сгради (3)		Инсталации ВЕИ в обществени сгради		00		00		00
4.	Домакинства	Жилищни сгради (4)		Инсталации ВЕИ в жилищни сгради		00		00		00
5.	Селско стопанство	Отпадъци		Оползотворен и отпадъци за ВЕИ (5)		00		00		00
ОБЩО С НАТРУПВАНЕ:						00		00		00

ЗАБЕЛЕЖКИ:

- 1) *Експлоатационни единици означава производствени процеси и/или сгради, използващи енергия за отопление и/или охлаждане, в които е технически възможно и икономически целесъобразно въвеждането в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници;*
- 2) *Брой транспортни единици с използване на биогорива или електроенергия означава общински МПС, които използват конвенционално гориво, смесено с*

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

биогориво, само биогориво или електроенергия през цялото време на експлоатация;

- 3) *Обществени сгради означава сградите общинска собственост, използващи енергия за отопление и/или охлаждане, в които е технически възможно и икономически целесъобразно въвеждането в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници. В този случай, най-малко 15% от общото количество топлинна енергия и енергия за охлаждане, необходима на сградата, трябва да бъде произведена от възобновяеми източници;*
- 4) *Жилищни сгради означава сгради, използващи енергия за отопление и/или охлаждане, в които е технически възможно и икономически целесъобразно въвеждането в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници. В този случай, най-малко 15% от общото количество топлинна енергия и енергия за охлаждане, необходима на сградата, трябва да бъде произведена от възобновяеми източници;*
- 5) *Оползотворени отпадъци за ВЕИ означава сумарното количество селскостопански остатъци, като например слама, обелки от зеленчуци и плодове, отпадъци и остатъци от горската промишленост, като шума и остатъци от дейността на дъскорезниците, хранителни отпадъци и компоненти на биомасата от твърди битови отпадъци, преработени и използвани за производство на топлинна енергия чрез изгаряне в инсталации с ефективност на преобразуването най-малко 85 на сто при жилищни и обществени сгради и 70 на сто при промишлени сгради.*

II. ПЕРИОДИЧНОСТ НА СЪБИРАНАТА ИНФОРМАЦИЯ.

С цел осигуряване на достъпност и разполагаемост на информацията, събирана при условията и по реда на ЗЕВИ, в АУЕР се създава, поддържа и актуализира Национална информационна система за потенциала, производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници в Република България.

За осигуряване на достъпност чрез НИС се предоставя:

- 1) информация за националните цели за производство и потребление на енергия от възобновяеми източници общо и по сектори;
- 2) докладите за изпълнението на НПДЕВИ;
- 3) квалификационни схеми за обучение за придобиване на професионална

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

квалификация за монтажник на системи за ВЕИ;

- 4) списък за придобиване на професионална квалификация за дейностите по придобиване на професионална квалификация за монтажник на системи за ВЕИ;
- 5) списък на лицата, които осъществяват одит за съответствието на биогоривата и течните горива от биомаса с критериите за устойчивост;
- 6) информация за мерки за стимулиране на производството и потреблението на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници и газ от възобновяеми източници;
- 7) информация за мерки за стимулиране на производството и потреблението на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта;
- 8) информация за семинари, конференции и другимероприятия, свързани с производството и потреблението на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, на газ от възобновяеми източници, както и с производството и потреблението на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта;
- 9) информация за чистите ползи, разходите на енергия и енергийната ефективност на оборудването и системите за производство и потребление на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, предоставяна от доставчиците на оборудване и системи;
- 10) информация за обучителни и информационни кампании за мерките за подпомагане, ползите и практическите особености на развитието и използването на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, газ от възобновяеми източници, биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта;
- 11) информация за реда за разглеждане на заявленията за издаване на разрешения, сертификати и лицензи за енергийни обекти за производство на енергия от възобновяеми източници;
- 12) друга информация.

Информацията, упомената по-горе се предоставя от:

- a) производителите, операторите на мрежи, обществения доставчик и крайните снабдителите за електрическата енергия;
- b) производителите и топлопреносните предприятия за топлинната енергия и енергията за охлаждане, производителите на газ от възобновяеми източници;
- c) икономическите оператори по чл. 40, ал. х;

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

- d) разпространителите и крайните разпространители на биогорива и смесите им с течни горива от нефтен произход в транспорта;
- e) лицата, които осъществяват одит за съответствието на биогоривата и течните горива от биомаса с критериите за устойчивост;
- f) изпълнителния директор на фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници";
- g) доставчици на оборудване и системи за производство и потребление на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници;
- h) доставчици на услуги по монтаж и поддръжка на инсталации за производство на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници;
- i) органите на държавната и местната власт;
- j) собствениците на сгради за обществено обслужване;
- k) собствениците на индивидуални системи за производство на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане.

Кметовете на общини:

- оказват съдействие на изпълнителния директор на АУЕР за изпълнение правомощията му по Наредба РД-16-558/08.05.2012Г, включително предоставят необходимите информация и документи;
- предоставят данни за извършването на оценки по чл. 7, ал. 2, т. 4 ЗЕВИ и извършени оценки за наличния и прогнозния потенциал на местни ресурси за производство на енергия от възобновяеми източници.

III. ПЕРИОДИЧНОСТ НА ИЗГОТВЯНЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ДОКЛАДИ.

За да могат да отговорят на поставените изисквания, кметовете на общини трябва да организират изготвянето на съответните доклади до изпълнителния директор на АУЕР като имат предвид следното:

- 1) Информацията по чл. 4, ал. 3, т. i и 2 и ал. 4, т. 1, 4, 5, 6, 7 и 8 от Наредба РД-16-558/08.05.2012Г се предоставя от съответните задължени лица за тримесечни и годишни периоди.
- 2) Тримесечната информация се подава до 25-0 число на следващия месец, а годишната информация - до 31 януари на следващата календарна година.
- 3) Информация по чл. 4, ал. 4, т. 2 и 3 от Наредба РД-16- 558/08.05.2012Г се

Община Трън - Краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива 2020 -2023 г.

предоставя при поискване от АУЕР.

- 4) Информацията се подава от задължените лица на хартиен и магнитен/оптичен носител или по електронен път при условията и по реда на Закона за електронния документ и електронния подпис.

IV. ОТГОВОРНОСТИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА И ОСЪЩЕСТВЯВАНЕТО НА МОНИТОРИНГ.

Областните управители и кметовете на общини предоставят информация за изпълнението на дългосрочните и краткосрочните програми за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива по чл. 9 ЗЕВИ.

Информацията по ал. і се предоставя за изминалата календарна година в срок до 31 март на следващата година.

10. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Краткосрочната програма на община Трън 2020 - 2023 г. обхваща втория времеви период от Дългосрочната програма за насърчаване използването на енергия от ВИ и биогорива до 2022 г. Изпълнението на заложените дейности и мерки ще спомогне за устойчив растеж на икономическите показатели в общината, по-висок жизнен стандарт на населението и опазване на околната среда.

Програмата има отворен характер и през периода на действие ще се усъвършенства, допълва и променя в зависимост от новопостъпилите данни, инвестиционни намерения, промяната на нормативната база и възможностите за финансиране.

11. ИЗПОЛЗВАНИ ИЗТОЧНИЦИ.

- ✚ Енергийна стратегия на Република България до 2020 г.
- ✚ Закон за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ).
- ✚ Закон за енергийната ефективност (ЗЕЕ).
- ✚ Закон за публично-частното партньорство
- ✚ Национален план за действие за енергията от възобновяеми източници
- ✚ Втори национален доклад за напредъка на България в насърчаването и използването на енергия от възобновяеми източници
- ✚ Указания на АУЕР за изготвяне на общински програми за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива
- ✚ Национална дългосрочна програма за насърчаване използването на възобновяемите енергийни източници 2005 - 2015 г.
- ✚ Национална дългосрочна програма за насърчаване използването на биомасата за периода 2008 - 2020 г.
- ✚ Национална дългосрочна програма за насърчаване на потреблението на биогорива в транспортния сектор 2008 - 2020 г.
- ✚ Регионален план за развитие на Югозападен район за периода 2014 - 2020 г.
- ✚ Областна стратегия за развитие на област Перник 2014 - 2020 г.
- ✚ Общински план за развитие на община Трън за периода 2014 – 2020 г.
- ✚ Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност” 2014 - 2020 г.
- ✚ Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.
- ✚ <http://www.nsi.bg/>
- ✚ <http://www.strategy.bg/>
- ✚ <http://www.mi.government.bg>
- ✚ <http://www.mrrb.government.bg>
- ✚ <http://www.seea.government.bg>
- ✚ [http:// www.tran.bg](http://www.tran.bg)